

КОНСТИТУЦІЙНА СВОБОДА НА НЕДОТОРКАНІСТЬ ЖИТЛА

Яресько Вячеслав Ярославович,

студент 2 курсу, гр. БПУА-22

Київський національний університет технологій та дизайну.

Науковий керівник: к.ю.н., професор, Олійник А.Ю., професор

кафедри приватного та публічного права

Інституту права та сучасних технологій

м. Київ, Україна

Конституційна свобода на недоторканість житла є однією з фундаментальних правових гарантій громадян в Україні, закріплених в Конституції України у статті 30. Цей закон забезпечує громадянам право на недоторканість їхнього житла, що є важливим аспектом гарантування особистої свободи та приватності кожного індивіда. Проте, ця правова гарантія не завжди виконується на практиці. У цій науковій роботі ми розглянемо конституційну свободу на недоторканість житла в Україні, зосереджуючи увагу на порушеннях цього права та можливих шляхах його вдосконалення.

Стаття 30 Конституції України гарантує громадянам право на недоторканість свого житла. Ця стаття визначає, що ніхто не має права вторгтися в житло громадян без їхньої згоди, крім випадків, передбачених законом. Це право має високу важливість для гармонії між громадянами та державою та забезпечує особисту свободу та приватність громадян [1].

Незважаючи на чіткі конституційні норми, право на недоторканість житла не завжди дотримується на практиці. В Україні існують численні приклади порушень цього права, зокрема: 1) Незаконні обшуки та затримання. У деяких випадках правоохоронні органи незаконно проводять обшуки у житлах громадян, без належних повноважень та без згоди власників. Це порушення права на недоторканість житла; Загрози та примусові виселення. Громадяни можуть стикатися з загрозами від органів

влади чи інших осіб щодо примусового виселення, що також суперечить конституційному праву на недоторканість житла.

Кримінально-правова охорона недоторканності житла чи іншого володіння особи встановлена ст. 162 КК України. У цій статті встановлено, що незаконне проникнення до житла чи іншого володіння особи, незаконне проведення в них огляду чи обшуку, а так само незаконне виселення чи інші дії, що порушують недоторканність житла громадян, – караються штрафом від п'ятдесяти до ста неоподаткованих мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до трьох років [2].

Цивільним кодексом також визначається поняття житла, яким визначається житловий будинок, квартира та інше приміщення, призначені та придатні для постійного проживання в них. Можна згадати про постанову Пленуму ВСУ «Про судову практику в справах про корисливі злочини проти приватної власності», у якій зазначається, що до житла відносять приміщення, які призначені для постійного чи тимчасового проживання людей, а також ті частини, в яких зберігається майно. Держава повинна захищати житло від незаконного вторгнення осіб [3].

Шляхи вдосконалення конституційного права на недоторканість житла полягають в забезпеченні ефективності права на недоторканість житла в Україні та вжиття ряду заходів: 1. Зміцнення правового механізму контролю. Удосконалення механізмів контролю за діяльністю правоохоронних органів, а також спрощення процедур скарг громадян на порушення права на недоторканість житла. 2. Публічна освіта та свідомість громадян. Важливо розповсюджувати інформацію про конституційні права та обов'язки громадян, зокрема стосовно недоторканості житла, щоб громадяни були більш обізнаними і вимагали дотримання своїх прав. 3. Залучення громадських організацій. Громадські організації можуть грати важливу роль у сприянні дотриманню права на недоторканість житла, включаючи моніторинг та захист прав громадян [4].

Таким чином, конституційна свобода на недоторканість житла є важливою складовою правового порядку в Україні. Незважаючи на чітку законодавчу базу, це право іноді порушується і для його ефективного захисту необхідно вжити конкретних заходів. Вдосконалення правового механізму, публічна освіта та активна участь громадян та громадських організацій можуть допомогти забезпечити дотримання цього важливого права.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Кримінальний кодекс України від 05 квітня 2001 року. К.: Атіка, 2001.
3. Право на недоторканність житла / <https://uk.wikipedia.org/wiki/%B0>.
4. Породько В.В. Правові засади проникнення до житла в позасудовому порядку. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 9. С. 59-62.